

Uppdragsöverenskommelse 2018

Hälsinglands museum

Hälsinglands museum och Region Gävleborg, kultur- och kompetensnämnden har träffat följande överenskommelse om regionalt uppdrag för år 2018.

Underlaget har utarbetats i samarbete mellan de tre kulturarvsinstitutionerna Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg.

Grund för överenskommelsen är kultursamverkansmodellen med den av regionfullmäktige antagna kulturplanen för Gävleborg 2016 - 2018, *Ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang*.

I kulturplanen anges följande regionala kulturpolitiska mål, som ska vara vägledande för all regional kulturverksamhet.

Kulturpolitiska mål

Region Gävleborg vill genom den regionala kulturpolitiken lyfta kulturens egenvärden som bidrar till *ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang*. Regional kulturverksamhet och regionala insatser ska i samverkan med kommunernas verksamheter och insatser utgöra en stödjande infrastruktur för kulturlivet i länet.

Den regionala kulturpolitiken

- stärker folkbildning och folkrörelse
- främjar folkhälsan
- ökar länets attraktivitet
- främjar innovation och hållbar utveckling.

Den regionala kulturpolitikens övergripande mål är att:

- möta människors grundläggande behov av kulturupplevelser
- öka tolerans och mångfald
- förklara, inkludera och skapa delaktighet i samhället
- utmana det etablerade och vitalisera demokratin
- bidra till kreativitet, nya idéer och nya kulturella uttryck
- främja likvärdiga förutsättningar för kulturlivet i länet.

Utgångspunkten för den regionala kulturpolitiken är att ett rikt och levande kulturliv är nödvändigt och självklart för en hållbar samhällsutveckling i

Gävleborg. Kulturverksamhet ska ge människor redskap att bättre förstå sig själva och sitt samhälle, men också redskap för att påverka sin situation och delta i samhällets utveckling. Kulturverksamhet ska skapa kommunikation mellan individer och grupper, ge förutsättningar för olika slags kulturupplevelser och bildning samt ge människor möjlighet att utveckla sina skapande förmågor. I detta arbete är Gävleborgs kulturmiljöer och kulturarv viktiga resurser.

I en samtid och ett län som utmanas av nya och snabba samhällsförändringar och stark omvärldspåverkan behövs kulturverksamheter som kan ge perspektiv och insikter samt stärker människors förmåga att möta och tillvarata dessa förändringar.

Kulturverksamheternas uppgift är inte att ”nä ut” till människor, utan att *angå och vara angelägna* för sin tids människor i hela Gävleborg. Detta förutsätter ett samspel mellan verksamheterna lika väl som med kommuner, civilsamhälle och andra externa aktörer.

Även de nationella kulturpolitiska målen omfattar de verksamheter som beskrivs i kulturplanen. Med sina inriktningar samspelar de nationella och de regionala målen och bidrar till varandras uppfyllelse.

Kulturarvsinstitutionernas gemensamma uppdrag och mål kopplat till Kulturplan 2016-2018

De tre regionala kulturinstitutionerna Arkiv Gävleborg, Hälsinglands Museum och Läns museet Gävleborg ska vara angelägna för människor och samhälle genom att ge redskap för att förstå och hantera historiska och samtida skeenden. Musei- och arkivverksamheten ska angå, ompröva och skapa delaktighet. Verksamheterna ska arbeta med regionens frågor och fungera som resurser för hela Gävleborg med sina olika inriktningar och kompetenser.

Kulturarvsinstitutionernas roll är att fortsätta bredda kulturarvsberättelserna, att möta och undersöka samtidens frågor, involvera människors kunskap, berättelser och känslor samt gestalta historiens mångtydighet.

Institutionerna ska:

- genom ett lyhört och inkluderande arbetssätt, ny kunskapsuppbyggnad och pedagogiska insatser lyfta fram kulturella och historiska perspektiv som öppnar för reflektion, norm- och källkritiskt tänkande och en vitaliserad demokrati

- involvera forskare och kulturutövare för att i dialog med länets innevånare undersöka och ompröva de rådande kulturarvsberättelserna och aktivt gestalta nya
- ge människor möjlighet att vara medskapande, utforska sin kreativa förmåga och använda olika uttryckssätt.

Om Hälsinglands museum

Hälsinglands museum arbetar med ett brett samhällskoncept där samtidens frågor bryts mot problematiseringar av historiska erfarenheter. En bred, demokratisk och inkluderande syn genomsyrar museets hela verksamhet. Museets fördjupade samarbeten med olika samhällsaktörer utgör ett ömsesidigt lärande och medskapande vilket förnyar perspektiv och verksamhet.

Museets profilområden enligt den egna styrelsen:

Museets profilerade samlingsgrupper utgörs av interiört väggmåleri från Hälsingland, en samling medeltida kyrklig skulptur samt en textilsamling med tyngdpunkten på folklig dräkt och folkliga inredningstextilier. Utställningsverksamheten återspeglar samlingarna men utmärks av sitt fokus på samtidsdiskussion. Särskilt profilerade projektområden är det kyrkliga kulturarvet, nationella minoriteter och integration.

Verksamhetens innehåll:

- Utställningar, pedagogik, programverksamhet och projekt i länets skolor.
- Konst-kulturarvs och kulturmiljöpedagogik i en aktuell samhällsdialog
- Tillgängliggörande, vård av samlingar och arkiv samt digitalisering.
- Kunskapsuppbyggnad och pedagogiskt arbete, förmedla erfarenheter och metoder.
- Rådgivning, remisshantering och uppdragsverksamhet.
- Samverkan med högskolor och universitet.

Samverkan mellan institutionerna

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg samverkar i arbetet med utvecklingsområden och prioriterade perspektiv. Institutionerna ska även genomföra gemensamma utbildningsinsatser för sin personal i syfte att stärka dessa områden. Institutionernas chefs- och pedagoggrupper har återkommande möten för utbyte av information och diskussion om samverkan och aktuella samarbeten.

I den nya, samlade kulturarvspolitik som beslutades av Riksdagen 2017 ges kulturarvsfrågorna en tydligare och mer dynamisk roll. Bland annat sätter den nya museilagen upp tydliga, kulturpolitiska mål och implementeringen av lagen blir en viktig uppgift för museiinstitutionerna under 2018. Inför den nya kulturplanen kommer Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg att aktivt diskutera den statliga kulturarvspolitikens intentioner.

Utvecklingsområden

Mångfald av berättelser

En viktig del av Läns museet Gävleborgs, Arkiv Gävleborgs och Hälsinglands museums verksamhet är att aktivt söka efter berättelser om människor, platser och händelser som inte getts tillräckligt utrymme i tidigare historiebruk, men också att anlägga nya perspektiv på etablerade kulturarvsberättelser. För Hälsinglands museum är samverkan med olika samhällsintressen av strategisk betydelse och dessa har också en aktiv roll som medproducenter i många produktioner. Detta arbetssätt nära andra organisationer och intressen förändrar och utvecklar även berättelserna vad gäller samlingar, arkiv och kulturmiljöarbete.

Att undersöka och diskutera de nationella minoriteternas situation förr och nu är en prioriterad uppgift. Samverkan med Romskt kulturcentrum i Malmö fortsätter där vi gemensamt arbetar vidare med romsk bilddatabas och en nationell vandringsutställning med tillhörande pedagogik.

I vårt arbete med det kyrkliga kulturarvet möts det sekulära och kyrkliga på ett nytt sätt och tillgängliggörandet av det kyrkliga kulturarvet demokratiseras och breddas för framtiden.

Kultur för integration

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska söka samverkan, kunskap och arbetssätt för att bidra till ökad integration i samhället.

Att undersöka och diskutera de nationella minoriteternas situation förr och nu är en prioriterad uppgift. För Hälsinglands museum ligger tonvikten på

samverkan med Romskt kulturcentrum och pedagogiken med nya svenskar samt projektet religion, integration och nya överenskommelser.

Digitaliseringens möjligheter och utmaningar

Tillsammans med Hälsinglands Museum fortsätter Läns museet Gävleborg arbetet med att utveckla respektive museums samlingsförvaltningssystem. Tillgängligheten till sökbara arkiv och samlingar är ytterst en demokratisk fråga. Genom digitaliseringen av romska bilder blir också den romska historien och de romska platserna nationellt tillgängliga. Ett omfattande arbete ligger i att samordna terminologi och hitta relevanta sätt att kategorisera samlingarna för en god sökbarhet och bredare användbarhet, men också för att få redskap för att problematisera och omtolka samlingarna. Under 2018 samarbetar museerna kring att marknadsföra Digitalt museum på olika platser i länet.

Med det nya samlingsförvaltningssystemet arbetar museerna för att största delen av Hälsinglands Museums och Läns museet Gävleborgs digitaliserade samlingar kommer att tillgängliggöras via *digitaltmuseum.se*.

Att överbygga geografiska avstånd

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska fortsätta att verka aktivt i hela länet och söka samarbeten för att långsiktigt upprätthålla och utveckla dialoger med civilsamhället.

Genom att Hälsinglands museum lokalisering som en regional kulturinstitution i norra länsdelen finns förutsättningar för en bred tillgänglighet av den regionala kulturen.

Hälsinglands museum kommer under 2018 att arbeta i hela länet genom direkt deltagande i skolverksamhet.

Kultur, hälsa och livskvalitet

Vandringsutställningen Årsrika kommer att fortsätta visas i hela länet och nationellt. Samarbetsprojektet SuXe med Hudiksvalls kommun och Folkteatern riktas till barn, ungdomar och unga vuxna med grava mentala och kognitiva funktionsnedsättningar och/eller autism. Projektet ska tillgodose målgruppens behov av högkvalitativ, professionell scenkonst och innefattar dessutom en utställning samt metodik för att arbeta med inkluderande dramaundervisning.

Kulturella och kreativa näringar

Genom att synliggöra historiska skeenden och berättelser kan Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg bidra till att levandegöra och vårda de kulturarv och kulturmiljöer som brukas inom de kulturella och kreativa näringarna, och på så sätt bidra till kunskapsdriven tillväxt. Även arkiv och föremålssamlingar kan vara en tillgång och en inspirationskälla i detta arbete.

Läsfrämjande

Genom ett samarbete med Bror Hjorts hus och Hudiksvalls kommun kommer vi att i olika utställningar visa barnboksillustrationer som i pedagogiken direkt kopplas till läsandet.

Prioriterade perspektiv

Barn och unga

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska fortsätta arbetet att tillsammans utveckla den pedagogiska verksamheten. I samverkan med länets skolor ska institutionerna utveckla och pröva pedagogiska arbetssätt som främjar barns och ungas möten med kulturarven. Institutionerna ska också fungera som plattform för barns och ungas kreativitet och skapande och utveckla processer som involverar barn och unga där deras frågeställningar och tankar får ta plats.

Hälsinglands museum arbetar över hela verksamhetsfältet med unga i frågor om demokrati, existentiella frågor och allas lika värde.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet ingår i den regionala samverkansgruppen för barnkultur. Arkivet och museerna deltar aktivt i arbetet med att ta fram och implementera en regional kulturgaranti för barn och unga.

Under kulturplaneperioden ska Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg gemensamt bistå med kunskapsunderlag, information och stöd i samband med att ett pedagogiskt skolmaterial om Världsarvet Hälsingegårdar tas fram.

Kvalitet

Arkiv Gävleborgs, Hälsinglands museums och Läns museet Gävleborgs arbete är kunskapsbaserat och präglas av allsidighet och öppenhet. Det förutsätter en ständigt pågående kunskapsutveckling, där institutionerna inte bara strävar efter en ökad forskningsanknytning, utan också samverkar med länsinvånarna och civilsamhället för att ta till vara den kunskap som finns lokalt. Att engagera konstnärliga utövare i kulturarvsarbetet tillför en

estetisk dimension, där både form och innehåll tillåts samspela. I Läns museet Gävleborgs kulturmiljöarbete vidareutvecklas kvaliteten genom en kontinuerlig dialog med berörda myndigheter.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg arbetar tillsammans med att inspirera, involvera och erbjuda service till forskare och kulturutövare från olika discipliner. Hälsinglands museum fortsätter under 2018 sitt direkta samarbete med olika universitetsinstitutioner i landet.

Jämlikhet och jämställdhet

Kulturpolitiken vilar på den demokratiska grundvärderingen om alla människors lika värde. Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg strävar efter att garantera mångfald, jämställdhet och jämlikhet. I varje sammanhang ska diskriminering och särbehandling motverkas. Som ett led i det arbetet ska institutionerna gemensamt stärka kompetensen i hbtq-frågor.

Miljö

Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska bidra till en helhetssyn på förvaltning och utveckling av landskapet och samhället som är långsiktigt hållbar. Museerna ska lyfta fram länets mångfacetterade kulturmiljöer och verka för att de vårdas och används som en resurs i samhällsomställningen. Även i den publika verksamheten ska frågor om miljö och hållbar utveckling aktualiseras. Bland annat arbetar Läns museet aktivt med frågor kring odling och det gröna kulturarvet i syfte att inspirera till en hållbar utveckling.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska bedriva sin verksamhet med så liten negativ miljöpåverkan som möjligt.

Tillgänglighet för personer med funktionsvariationer

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg fortsätter arbetet med att anpassa verksamhet och information till människor med olika typer av fysiska och psykiska funktionsvariationer.

Enkelt avhjälpna hinder i Läns museets lokaler är åtgärdade.

Museets webbsida är tillgänglighetsanpassad enligt standarden WCAG 2.0.

Uppföljning

Hälsinglands museum ska rapportera in statistik över 2018 års verksamhet till Kulturdatabasen senast den 8 mars 2019. Länsmuseet Gävleborg ska redovisa sin årsberättelse 2018 för Kultur- och kompetensnämnden så att den kan behandlas i anslutning till att regionens bokslut för 2018 tas av fullmäktige. Av årsberättelsen skall framgå vad som gjorts och uppnåtts inom de områden som tas upp i uppdragsöverenskommelsen.

I samband med att den nya regionala kulturplanen 2019-2021 tas fram ses även processen för uppdragsöverenskommelsen över. Region Gävleborg kommer att inleda dialog med samtliga regionala kulturverksamheter under våren 2018 för fortsatt arbete.

Finansiering

Beslut om bidrag för 2018 tas av Kultur- och kompetensnämnden efter att Statens kulturråd beslutat om bidrag till Region Gävleborg, beslutet bifogas uppdragsöverenskommelsen.

Bidraget utbetalas med 1/12-del per månad.

Bidraget förutsätter att Länsmuseet Gävleborg har en sund ekonomi och en budget i balans för 2018.

Återbetalningskrav

Hälsinglands museum blir återbetalningsskyldigt om bidraget inte används i enlighet med denna uppdragsöverenskommelse. Om Hälsinglands museum blir återbetalningsskyldigt beslutar Region Gävleborg, efter samråd med Hälsinglands museum, att kräva tillbaka delar av eller hela bidraget. Uppdragsöverenskommelsen träffas under förutsättning att regionfullmäktige och Statens Kulturråd fattar beslut i enlighet med föreslagen kulturplan och dess budgetförutsättningar.

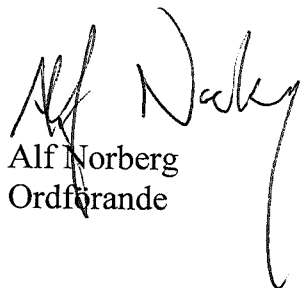
Denna uppdragsöverenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna erhållit varsitt exemplar.

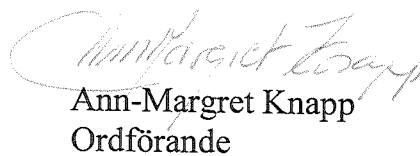
Gävle 2017-10-21

Hudiksvall 2017-10-31

För Region Gävleborg
Kultur- och kompetensnämnden

För Hälsinglands museum

Alf Norberg
Ordförande

Ann-Margret Knapp
Ordförande